

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Gogolák Lajos; Fekete Lajos*

Cím: *Pest-budai üvegek és porcellánok*

Forrás: *Magyar Nemzet (Művészet)*

(Hely)

1948 dec 21

(Idő)

1948 dec 25

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Személy

Rózsa Miklós Galéria (V. Geráky kősz)
"1948"

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

„FIGYELŐ”

UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT

Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.

Telefon: 296—534

Lap: *Magyar Nemzet*

Megjelent: *1948 DEC. 21*

16 Pest-budai üvegek és porcellánok

A Rózsa Miklós Galériában Supka Magdolna igen érdekes és szép kiállítást rendezett a azékesfővárosi történelmi múzeum anyagából. Régi budai és pesti porcellánokat, kerámiákat és üvegédényeket gyűjtött össze, melyek úgy budapesti vonatkozásaiakkal, mint a magyar Biedermeier halvány és idillikus szépségeivel beszédesen bemutatják a főváros szerény, száz év előtti életét, az iparoság és a szépmivesség nehéz múltját, küzdelmeit. Vannak itt remek kivitelű, romantikus hangulatú, régi bécsi csészek és porcellánok is, amelyeket a nagyobb kelendőség kedvéért pest-budai látképekkel díszítettek. A

magyar agyagmivesség sorsa nehéz volt a bécsi porcellán és kerámia gyarmatosító konkurenciája miatt, ugyanez vonatkozik a cirádás, díszes cseh üvegek versenyére is. Nehéz kezdetekből, holicsi és lotharingiai hagyományokból bontakozik ki Kuny Domokos krisztinavárosi műterme korszakot jelentő áruival meghatódottan nézzük ezeket a nemes és szépformájú edényeket, amelyek nem egyszer mulatságos bizarrságokkal ékeskednek. Csészéken és tányérokban, poharakon és serlegeken meglevenednek ódon metszetek elfakult városképei. A poharak a cseh üveghez képest leegyszerűsödött és józanabb formákat mutatnak géniuszaikkal, városképeikkel, portréikkal (pl. József nádor üvegbemetszett hosszúkas koponyájával), avagy Kossuth Lajost elítélő 48-as feliratokkal. Érdekes és jelentős korszak bontakozik ki előttünk és nem dicsérhetjük eléggé Supka Magdolna ízlését, hozzáértését, ahogyan összehordta e kiállítás anyagát; a néző áhítattal megrenghet a főváros egyszerű és szerény múltján.

Gogolák Lajos

MŰVÉSZET

16 PEST-BUDAI ÜVEGEK ÉS PORCELLÁNOK

1846 március 19-én nyílt meg Pesten, a Nemzeti Múzeum épületében az ország első nyilvános képtára. Addig a közönség csak templomokban s magángyűjteményekben láthatott esetleg komoly műalkotásokat. Hogy mennyire hiányzott a művészet nyújtotta fölemelkedés az akkori embereknek, mutatja, hogy milyen nagy szeretettel vették körül világukat azon szépségekkel, ami elérhető volt számukra. Kerámiák, bonbonnierek, ráktartók, márványtálcák, rózsásédények a múlt század első évtizedeiből tanulságosan mesélnek nekünk a reformkorszak embereinek lelki-világáról. Kuny Domokos 1785—1810 közt működött budai porcellángyárának szép darabjait láthatjuk. Az 1810—1885. évekből pedig üveg és porcellánok számolnak be a kor érzésvilágáról, ízléséről. A polgári jólét rekvizitumai ezek az almáriumba való, vagy asztali díszül szolgáló színes és metszett üvegek, amelyeknek nagy mestere a pesti Piesche József meg Greiner Keresztély. Igen finom és megkapó az Alt-Wien csészéken és csészéaljakon, acélmetszeteken és kőrajzokon bemutatott pest-budai városképek sorozata. Mindezek a finom üvegek, porcellánok természetesen csak az empire és Biedermeier-bútorok adta környezetben élnek igazán. Nagy varázslat ez: a környezet, még ime itt van, a kagyló, de az élet belőle elment. Sokat értünk meg azonban egy ilyen kiállítás nyomán régi emberekből s ezért nagy tanulság számunkra.

Fekete Lajos dr.